

Voorzitter

weten, voordat over moties wordt gestemd, wat de consequenties ervan zijn. Daarom dacht ik dat ik dienstverlenend bezig was in de richting van de Kamer toen ik om de informatie vroeg. Als dat niet het geval is en als de meerderheid van de Kamer toch wil stemmen, dan doen wij dat.

De heer **De Wit** (SP): Voorzitter. Ik stel voor, de moties wel in stemming te brengen. Ik vind namelijk dat wat u nu heeft gedaan, in het debat naar voren had moeten worden gebracht. Ik herhaal wat mevrouw Van Gent heeft gezegd. De Kamer gaat zelf over haar eigen reglement. Uw manier van opereren rechtvaardigt te meer ons standpunt dat wij naar een vaste commissie toe moeten die in alle openheid beslist en die niet wordt geremd door eventuele opmerkingen van het kabinet. Het is onze eigen werkwijze, onze eigen procedure. Daarvoor hebben wij de mening van het kabinet niet nodig.

De **voorzitter**: Dat is duidelijk. Dan gaan wij dadelijk over dit voorstel stemmen.

De heer **Rouvoet** (ChristenUnie): Ik sluit mij aan bij de gevoelens van mevrouw Van Gent en de heer De Wit. In de brief van het Presidium wordt terecht verwezen naar de discussie bij de totstandkoming van de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten. Ik heb toen een amendement ingediend om te voorkomen dat de regering zou bepalen hoe in de Kamer vorm wordt gegeven aan de parlementaire controle. Het punt is in het debat van vorige week aan de orde geweest. Ik heb zelf melding gemaakt van eventuele risico's. Dat hebben anderen ook gedaan. Er was toen gelegenheid, ook vanuit vak K, om aan te geven wat men eventueel met de moties zou doen. Daar hadden wij dan over kunnen spreken. Het lijkt mij niet goed om daar achteraf over te beslissen. Ik sluit mij aan bij het voorstel om nu te stemmen.

De heer **Van der Ham** (D66): Ik sluit mij aan bij het voorstel om nu te stemmen over deze moties.

De heer **Rijpstra** (VVD): Ook mijn fractie heeft geen behoefte de stemming uit te stellen, met alle respect voor uw gedachten, voorzitter.

De heer **Verhagen** (CDA): Ik wil in ieder geval voorkomen dat de werkzaamheden van de commissie, waarvan ik voorzitter ben, ongeacht of de stemming vanavond of volgende week plaatsvindt, worden belemmerd door een uitstel. Derhalve stel ik voor, gelet op de mening van de andere fracties, om vanavond te stemmen.

Mevrouw **Van Nieuwenhoven** (PvdA): Voorzitter. Ook wij vinden dat er over de moties kan worden gestemd, tenzij u kunt aangeven aan welke minister u denkt als het gaat om het vragen van nadere inlichtingen over hoe er over de moties wordt gedacht. Wellicht kunt u ook aangeven of het over een bepaalde motie gaat, of over alle drie de moties. In bijna alle andere gevallen denk ik dat wij, gezien het debat, beter vanavond over de moties kunnen stemmen.

De **voorzitter**: Ik heb vanmiddag in een brief om de mening van het kabinet gevraagd. Ik zal die brief ook aan de Kamer laten toekomen, zodat zij weet wat ik precies heb gevraagd. De brief heeft betrekking op alle moties.

Ik begrijp dat de Kamer er behoefte aan heeft, nu te stemmen. Ik zeg nogmaals dat ik de Kamer van dienst heb willen zijn nadat ik na het debat van het kabinet – zij het informeel – had vernomen dat de uitkomst van de stemming van invloed kan zijn op de mate van informatieverstrekking van het kabinet aan de Kamer. Uiteraard is de Kamer geheel autonoom, maar het leek mij mijn plicht om de Kamer tevoren te doen weten welke consequenties het aannemen van moties kan hebben. Het gaat nu eenmaal om een materie waarbij het kabinet enige mate van vrijheid heeft in het bepalen welke informatie wel en welke niet wordt verstrekt. Uw voorzitter is uw dienaar, ook vanavond, dus gaan wij stemmen.

Aan de orde zijn de **stemmingen over moties**, ingediend tijdens het debat over **de brief van het Presidium over controle op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten**, te weten:

- de motie-De Wit/Van Gent over omzetting in een vaste commissie (28833, nr. 2);

- de motie-Van der Ham over uitbreiding van de commissie tot de voorzitters van de zes grootste fracties (28833, nr. 3);
- de motie-Van Gent c.s. over uitbreiding van de commissie tot alle fracties (28833, nr. 4);
- de motie-Kalsbeek over uitbreiding van de commissie tot de voorzitters van alle fracties (28833, nr. 5).

(Zie vergadering van 4 juni 2003.)

De **voorzitter**: De leden Van Gent en Kalsbeek hebben hun moties op de stukken 28833, nrs. 4 en 5, vervangen door een nieuwe gezamenlijke motie, luidende:

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat het Presidium het wenselijk acht dat de toegang tot de commissie voor de Inlichtingen- en veiligheidsdiensten beperkt blijft tot de voorzitters van de vier grootste fracties;

overwegende dat gedegen parlementaire controle een essentieel onderdeel uitmaakt van de democratische legitimatie van de inlichtingendiensten;

besluit dat de voorzitters van alle fracties die meteen na de verkiezingen zijn vertegenwoordigd in de Kamer lid moeten kunnen worden van de commissie voor de Inlichtingen- en veiligheidsdiensten, uiteraard met inachtneming van de huidige afspraken met betrekking tot geheimhouding,

en gaat over tot de orde van de dag.

Deze motie is voorgesteld door de leden Van Gent en Kalsbeek. Naar mij blijkt, wordt zij voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 6 (28833).

Ik deel voorts mee dat de heer Van der Ham zijn motie op stuk nr. 3 in die zin heeft gewijzigd dat zij thans luidt:

Motie

De Kamer,

Voorzitter

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat de commissie voor de Inlichtingen- en veiligheidsdiensten een speciale commissie is die in beslotenheid vergadert en bestaat uit de voorzitters van de vier grootste fracties;

van mening dat de samenstelling van deze commissie kan worden uitgebreid tot de voorzitters van de grootste zes fracties die bereid zijn aan het werk in deze commissie deel te nemen;

van mening dat een vacature die ontstaat wanneer een fractievoorzitter afziet van deelname aan de commissie, wordt opgevuld door de voorzitter van die grootste fractie die wel aan het werk van de commissie wenst deel te nemen maar er nog niet in vertegenwoordigd is;

spreekt uit dat het Reglement van orde van de Tweede Kamer in deze zin wordt aangepast,

en gaat over tot de orde van de dag.

Deze motie is voorgesteld door het lid Van der Ham. Naar mij blijkt, wordt zij voldoende ondersteund. Zij krijgt nr. 7 (28833).

Beide moties zijn inmiddels rondgedeeld. Ik constateer dat er meteen over gestemd kan worden.

Mevrouw **Van Gent** (GroenLinks): Voorzitter. Ik stel het op prijs dat de gezamenlijke motie van mevrouw Kalsbeek en mij eerder in stemming komt dan de motie van de heer Van der Ham, omdat de strekking van onze motie verder gaat.

De **voorzitter**: Dat zal gebeuren.

In stemming komt de gewijzigde motie-Van Gent/Kalsbeek (28833, nr. 6).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdA, de ChristenUnie en de LPF voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-De Wit/Van Gent (28833, nr. 2).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van

de SP en GroenLinks voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de gewijzigde motie-Van der Ham (28833, nr. 7).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van D66, het CDA en de LPF voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

Hierbij ontsla ik het kabinet van de plicht om te antwoorden op de brief ik hem vanmiddag heb gezonden.

Het woord is aan de heer Van der Ham.

De heer **Van der Ham** (D66): Voorzitter. Nu alle moties verworpen zijn, heb ik nog een verzoek. Tijdens het debat kwam naar voren dat de meerderheid van de Kamer van mening is dat de huidige bezetting van de commissie van vier leden gehandhaafd moet worden. Er was nog discussie over de vraag of de commissie tot drie leden moet worden teruggebracht als een van de fracties daarmee niet akkoord wil gaan. Ik stel u voor om dit element in de volgende vergadering van het Presidium weer in discussie te brengen.

De **voorzitter**: Ik geloof niet dat wij nu het land verder moeten ophouden. Ik stel voor om dit gedeelte van het stenogram...

Mevrouw **Van Gent** (GroenLinks): U zegt dat u het land niet verder wilt ophouden. Ik wil dat ook niet, maar u bent begonnen.

De **voorzitter**: Ik stel voor, het stenogram van dit gedeelte van de vergadering, wat mij betreft zonder de persoonlijke opmerkingen van mevrouw Van Gent, door te geleiden naar het Presidium. Wij zullen daar bekijken wat wij kunnen doen met de opmerking van de heer Van der Ham. De moties zijn uiteraard verworpen. Verworpen is verworpen.

Aldus wordt besloten.

Aan de orde is de **stemming over een motie**, ingediend bij het debat over **het rapport Enquête-commissie Srebrenica**, te weten:

- de motie-Eurlings c.s. over waardering voor het werk van de commissie (28506, nr. 11).

(Zie vergadering van 4 juni 2003.)

De **voorzitter**: Ik constateer dat deze motie met algemene stemmen is aangenomen.

Aan de orde zijn de **stemmingen** in verband met de wetsvoorstellen:

- Wijziging van de Wet van 2003 houdende wijziging van de Wet op het voortgezet onderwijs en de Wet educatie en beroepsonderwijs in verband met leer-werktrajecten in de basisberoepsgerichte leerwerk van het voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs (regeling leer-werktrajecten vmbo) (28928);
- Wijziging van de Wet op de omzetbelasting 1968 in verband met de – in beginsel tijdelijke – invoering van een omzetbelastingregeling voor elektronische diensten (e-commerce) (28887).

Deze wetsvoorstellen worden achtereenvolgens zonder beraadslaging en, na goedkeuring van de onderdelen, zonder stemming aangenomen.

Aan de orde zijn de **stemmingen over moties**, ingediend bij het debat over **de regeringsverklaring**, te weten:

- de motie-Bos c.s. over het bedrag voor "realisatie van de Ecologische hoofdstructuur" (28637, nr. 35, gedrukt onder 28963, nr. 2);
- de motie-Bos c.s. over omzetting van de verlaging van de OZB (28637, nr. 36, gedrukt onder 28963, nr. 3);
- de motie-Marijnissen c.s. over een publieke inkomensvoorziening ter voorkoming van inkomensachteruitgang van WAO'ers jonger dan 45 jaar (28637, nr. 37, gedrukt onder 28963, nr. 4);
- de motie-Marijnissen/Halsema over afkeuring van de plannen inzake de ziekenfondsverzekering (28637, nr. 38, gedrukt onder 28963, nr. 5);
- de motie-Herben over een actieplan bèta/techniek (28637, nr. 40, gedrukt onder 28963, nr. 7);